

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona

negyed évre 3 kor.

Egyes szám ára 2 fillér.

POLITIKAI NAPILAP

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

KLADÉK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Telefon száma: 62.

Egyes szám ára 2 fillér.

A néppárt.

— július 2.

A magyar politikai közélet a legutóbbi időkben sajátságos tüneteket tár elénk. Ezek a tünetek olyan hatalmas erővel tolnak előtérbe, hogy hovatovább az egész közvéleménynek foglalkoznia kell e jelenségekkel.

Egy idő óta ugyanis olyas jelenségek tűnnek fel, a melyek arról tanuskodnak, hogy recsegnek és ropognak azok az alapok, melyeken az utóbbi évtizedeken át a magyar politikai élet nyugodott. Az ideák még csak kavarnak, de máris inognak a megszokott alakítások, lazulnak a meglevő pártkeretek és párt kötelékek. A jelenségek azt mutatják, hogy a kavargó és forrongó eszmék utóljára is új pártalakítások, új politikai programok alapján való csoportosulásokat fognak eredményezni.

A nemzeti párt és a függetlenségi és 48-as párt belső kalamitásai a legutóbbi időben sok gondolkozni valót nyújtottak a közvéleménynek. E pillanatban pedig a harmadik ellenzéki párt foglalkoztatja a politikával foglalkozó köröket.

Régóta nem titok többé, a parlamenti tárgyalások figyelői már a „nagy“ obstrukcio óta tudják, hogy az országgyűlési néppárt kebelében belső viszályok dülnek. A párt alakulása óta egy eredendő bajban szenvedett. Két áramlat küzdött állandóan a vezetésért. Egy konzervatív irányú, egy békésebb természetű és egy demagóg, harcias irányú. A konzervatív irányú, minden demagógiától és radikálizmustól tartózkodó irányzatnak legelső képviselője volt az elnök és e párt egyik alapítója: Zichy János gróf. Ez a világosfejű és kitünően képzett politikus soha sem rokonszenvezett a Rakovszkyék személyes hajszáival, soha sem rokonszenvezett avval az obstrukciót támogató kétszínű játékkal, melyet a másik irányzat követni jónak látott. Ez volt az oka, hogy Zichy János gróf a néppárt elnökségétől visszalépett, sőt a Házban sem ő, sem követői hosszabb idő óta nem is voltak láthatók. E politikai visszavonultságából most egy csapásra kiragadja a grófot a választói előtt mondott beszámolója, melyben az egyházpolitikai re-

vizióról tett nyilatkozatot. E nyilatkozatra tegnapelőtt Zichy Aladár gróf, a néppárt jelenlegi elnöke haladéktalanul megadta a választ. S most már elemi erővel tódul elénk a kérdés, minő e pillanatban a néppárt politikai helyzete?

Zichy Aladár grófnak igazat kell adnunk abban a kijelentésében, melyre ő, a vezér a legilletékesebb, hogy a néppárt nyolc évi fennállása alatt semmi sikert el nem ért. A revízió ideáját a közvéleménybe belevinniök nem sikerült, ez az eszme ma távolabb áll a megvalósulástól, mint valaha állott, az egyházpolitikai reformok régóta bevételek, úgy hogy ma a revízió sok régi barátja is meghajlik a tények előtt és egy új felekezeti harc veszedelmét felidézni nem akarja, még a revízió sikeres keresztülvitelének reménységében sem.

Avval pedig tisztában kell lennünk, hogy az országgyűlési néppártnak több olyan programpontja nincs, mely őt a többi párttól politikailag elkülönítené s külön csoportosulását indokolná. Ime tehát előttünk áll egy politikai csoportpusztán és kizárólag az egyházpolitikai

Indulás előtt.

— A „Bácsme gyei Napló“ eredeti tárczája. —

Mikor az őszi szél beleszap a dércsipe elsárgult levelek közé, hideg érintésére zörögve hullanak azok a földre s zengik az elmulás és hervadás szomorú dalát. Minden oly kietlen és komorrá válik s a tájra boruló nehéz, sűrű köd mintha egy nagy halottat, a kihűlt anyaföldet takaró szemfödő lenne. Ebbe a komor hangulatba hirtelen egy derült vonás szövődik bele, mint mikor a haldokló arcát teszi pillanatra fényessé egy szelid mosoly. Költöző madarak vidám csiripelése veri fel a nagy csendet. Bucsuznak fészkeiktől. Ott kavarnak egy ideig a fák lombfosztotta koronái felett, azután elrepülnek dél felé, hol meleg van, hol napfényben fürdik minden, hol illat kavargó a léghen, hol az enyészet nem tud urrá lenni a természet fölött.

Ez a kép jut eszembe mindig, mikor ugy

junius végén az iskolák nagy nagy rajokban öntik ki magukból az ifjúságot a két hónapi vakációra. Megnyílnak az irodák, tárgyalótermek fülledt levegőjü termei is ilyenkor, halavány arcok lépnek ki az ajtón, melyekre sokszor keserű vonásokat rajzolt az étellel való keserves küzdelem. Kéjjel dobják magukat a coupé bőrvánkosai közé s zsibbasztó öröm járja át szívöket, mikor az a gyorsan robogó gőzparipa elviszi őket a hegyek és erdők közé, hol magukba szivhatják a pormentes, ozonos levegőnek balzsamos illatát, fürödhhetnek a napfényben, vagy a forrás üdítő hullámai között.

Engem is meg lep ilyenkor mindig valami titkos vágy, a költöző madarak ösztöne. Lázias izgatottsággal várom az alkalmat, mikor kirepülhetek a nagy világba. Az a nagy ismeretlen, az a nagy világ, melyet méltán nevezett el Lamennais grand peut entré-nek, huz és vonz, mint a mélységek Loreley-ja a hajóst. Ki ne érezte volna már, mikor hajón

utazik és a korlátokra támaszkodva letekint a kavargó hullámok mélyébe, lelkében feltámadni azt az ösztönt, mely pihenést a zöldes hullámok nyugtalan tömegében szeretne keresni? Minő lehet ott lent az élet a korallok és kristályok tündéri világában?! Lelkünk hányszor szeretne utánna repülni annak a hulló csillagnak, mely a mi egünk-ről indult utjára és végig szalad az exotikus tájak csodaszép részletei fölött.

Annak a szervesetlen anyagnak nagy arányában lappang az az ismeretlen erő, mely ugyan hat a lélekre, mint az acél a vasra, vonza magához.

Innen tudom csak megmagyarázni, mért áldoz föl az ember sokszor kényelmet, teszi életét is kockára, csak hogy megmáshasson egy meredek hegyormot, hol egy tündérszép kilátás tudja csak lecsillapítani ideges lelkét. Némelyiknek a tenger tetszik: ez a főséges nagy víztömeg, amely leghübb képét tudja adni annak a végtelennek, a honnan lelkünk

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatos szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.**

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban 4. — kor.-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden levegő alatti cézeggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár **Basel** (Svájc.)

revízióknak napirendről lekerült, de különben is csekély nemzeti jelentőségű jelszavával. Kérdezzük, van-e jogosultsága ennek a politikai alakulásnak? És nyilván ez a kérdés merülhetett fel Zichy János gróf lelkében is, a mikor politikájának céljai felett elmélkedett.

A néppárt eddigelé sikereket el nem ért, mondá Zichy Aladár gróf, nem is fog elérni belátható időkön keresztül, ezt látszik felelni Zichy János gróf, A magyar közvélemény pedig tisztán látja, miként recseg és ropog e politikai párt működési alapja., Vámkérdések, gazdasági problémák, nehéz közjogi feladatok kellő-közepén, ki ábrándozhatik egyházpolitikai revízióról? . . .

Jóváhagyott választás. A hivatalos lap jelenti: A kereskedelemügyi m. kir. miniszter *Lánczy* Leó m. kir. udvari tanácsosnak a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnökévé, *Hüttl* Tivadar nagykereskedőnek és *Thék* Endre nagyiparosnak ugyanazon kamara alelnökeivé történt megválasztását az 1865. évi VI. t.-cikk 14. §-a alapján megerősítette.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése

— Saját tudósítónktól —

Budapest, 1904. július hó 2-án.

Ma is néptelen padok előtt nyitotta meg *Feiltsch* Artur báró elnök az ülést. Szombat lévén, mindenekelőtt az interpellációs könyvet olvasták fel. *Lengyel* Zoltán jegyzett be kérdést egy bécsi könyves cégnek „Ősi erény” című magyar vállalkozása dolgában. Megokolása az ülés végére marad.

Elnök jelenti, hogy *Bánffy* Dezső báró szegedi mandátumát végleg igazolták, majd pedig a *kötségetési vitát* folytatták.

Bizony Ákos: Történeti fejtegetésekbe bocsájtkozik, hogy az adózás fejlődését szemlélhetővé tegye.

származott s ahová vissza kívánkozik. Mások a hegyek ormaira törekszenek föl, a honnan lábaik alatt látják a felhő foszlányokat s ahol a Jungfrau meg a Finsteraachorn azt a főséges társalgást szövik, melyet *Turgenyev* örökölt meg az ő prózában irt költeményeiben.

Nekem a nagy városok imponálnak, azok a roppant nagy kőtengerek, melyekben milliányi emberi fő és szív okoskodik és szövi ábrándjait. Az a zsvaj, mely a világvárosok utcáiból és tereiről felszáll, engem egészen elbódít s gondatlanul engedem át magam a tömeg tovaragadó sodrának. Ilyenkor lehet legjobban kitudni az egyes nemzetek faji sajátosságait.

A nagy városokban talá kozik az ember az előrehaladás legtöbb jeleivel, akár kulturális vagy gazdasági téren Belepillanthatunk abba a nagy kohóba, hol az egyes népek jövője forr s innen meritheti ki ki azt a sok anulságot, melyet azután otthon nemzete

Gabányi Miklós: Hol vannak a miniszterek? Talán sztrájkolnak?

Szajbély Gyula: Keresztelők vannak!

Eitner Zsigmond: Ugy látszik, hogy ez fontosabb!

Bizony Ákos: A nemzet adómegajánlási joga illuzóriussá vált a 67-es kormányt támogató többség egészségtelen politikája miatt. Ez a politika nem felel meg a nemzet akaratának és gondolkozása módjának és ellenkezik a függetlenségi párt intencióival. Mind ezért a kormány iránt bizalommal nem viseltetik és a költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Majd azt fejtegette, hogy voltaképen nem azért bizalmatlan a kormány iránt, mert a kormány a 67-es kiegyezés alapján áll, mert hiszen a függetlenségi párt is 67-es alapon áll, ha elismeri a kiegyezés törvényességét, pedig ezt sohasem vonta kétségbe. Az ellenzék terminus logikáját tehát ebben a tekintetben hibásnak tartja. Szerinte különben egyedül a függetlenségi párt követ reális politikát. A kiegyezés eltörlése lehetséges, ha ezt a magyar országgyűlés és a király akarja, de ez nem elégséges ahhoz, hogy a kiegyezés fejlesztessék vagy pedig teljesen végrehajtsassék, mert ahhoz az is szükséges, hogy az osztrákok hozzájáruljanak, még pedig önszántukból a mit nem is remélhetünk.

Bár az önálló magyar hadsereg hive beérné azzal is, hogy a közös hadsereg magyar része teljesen magyar legyen, úgy nyelvben, mint lélekben, mert ha ez bekövetkeznék az ily hadsereg fenntartásához az osztrákok nem járulnának hozzá, s így megkapnók az önálló magyar hadsereget. Részletesen foglalkozott zután *Kovács*evics horvát képviselő beszédével. Helytelennek tartja még a »Horvátország« kifejezést is; helyette a kapcsolt részek elnevezését kellene használni. Majd sürgeti az adóreformot. A fogyasztási adókat ne a községeknek engedjék át, hanem töröljék el egészen. A házi és földadót is el kell törölni és helyette általános jövedelmi adót kell rendszeresíteni.

Tisza István politikájával foglalkozik ezután. Nem a buta szerencsének köszöni *Tisza*

javára értékesíthet. Megbocsáthatlan bűnnek tartom, ha valaki külföldi utjáról üres marokkal tér haza; akinek nincs érzéke a tanulás iránt, az inkább maradjon itthon és ne vigye pénzét idegen bálványok oltárára. Minden külföldre utazó előtt lebegjen a nagy Széchényi példája, ki csak azért járta keresztül-kasul a művelt nyugatot, hogy annak vívmányaival nemzetét megismertesse. Azért a tandíjért, mit a külföldre viszünk, a nyugati népek előhaladottságából leszűrt tanulságokat kell hazahoznunk s bevinnünk a közszellembé. Ez adja meg az ember lelkének jutalmul azt a jóleső öntudatot, hogyha külföldre is megy, hazája iránt való kötelességet teljesít.

Tanulmányaimból pedig arra a meggyőződésre jutottam, hogy manapság Németország az, mely leginkább megérdemli a beható figyelmet.

Ez az életerejének teljességében s ifjúságának virágzásában álló birodalom rendel-

sikereit, hanem a jellemnek és a kitüntetésnek, ígéretnek és fenyegetésnek. És ezeket jól tudja alkalmazni, mert alaposan ismeri a magyar társadalmat és parlamentet.

Ebben a pillanatban hire szaladt, hogy *Bánffy* Dezső báró megérkezett. A folyosó betódult a terembe. A hirlapírók karzata is megtelt. A felső karzatok népe pedig a korláton kihajolva leste *Bánffy* bevonulását. Általános izgalom uralkodott a terembe. Percekig tartott az. És most *Győrffy* Gyula kalauzolásával a bal folyosó felől belépett *Bánffy* Dezső. Minden szem feléje irányult és *Bizony* Ákos is elakadt a beszédében. *Bánffy* báró *Urai* Lajoshoz sietett és kezét fogott vele, majd pedig az *Ugron*-párt háta mögött foglalt helyet.

Bizony Ákos folytatta beszédét, de a figyelmet még mindig *Bánffy* személye foglalta le.

Bizony Ákos hosszas beszéde után *Semialovszky* Valér nemzeti párti képviselő állott fel szólásra, kijelentve, hogy a költségvetést nem fogadja el.

Ezután *Lengyel* Zoltán interpellált, s az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

A tisztviselőtelepi dráma.

Budapest, jul. 2. A tegnapi tisztviselőtelepi dráma hősnőjének apja, dr. *Kremmer* Antal főreáliskolai tanár haldoklik. A katasztrófa óta minden órában elájul egyszer és a házi orvos tudatta is a családdal, hogy egy két napnál nem élhet tovább. A fiatal szerelmes pár holttestét ma délelőtt boncolják fel a törvényszéki orvostani intézetben. A leányt azután a kerepesi temető halottas házába vitték, onnan temetik holna délután négy órakor. A fiatal embert édesanyjának *Üllői*-ut 105. szám alatti lakásáról temetik ugyancsak vasárnap este hat órakor.

Az amerikai flotta látogatása.

Budapest, jul. 2. Athénből jelentik, hogy az amerikai hajóhajd ma odaérkezett. A flotta a görög partokról a napokban Fiuméba indul.

kezik egy kifejlődött államélet minden tényezőivel, hogy a birodalmak közt az első helyre kerüljön és mintát szolgáltatson más nemzeteknek is az előhaladásra. Azért veszem utamat ez alkalommal a nagy német emporiumok felé, hogy szememmel is lássam ezt a kultúra és jólét magaslatán álló népet s megismerjem azokat az erőket, melyek közgazdaságilag erőssé, politikailag hatalmassá, iparilag fejletté teszik.

S bizom benne, hogy sok tapasztalatot gyűjthetek, a melyeket az én forrón szeretett magyar hazám javára felhasználhatok.

De ime, mintha hallanám a közeledő vonat robogását, mely észak felé fog röpiteni. Bucsuzom. Szívemet egészen áthatja egy rég elzengett dal édes melodiája:

„Ha visszatérek boldogulva, hon,
Hadd lássam népemet virányidon.”

Lukácsy István.

VIZGYÓGYINTEZE

A GŐZFÜRDŐ TELEPÉN.

T Gyógymódok: vizcúra: ülő-félfürdők, ledörzsölések, massage, szénsavas fürdők (nauheimi cura).

Javalva: ideggyengeség, = álmatlanság, ideges főfájás, szédülésnél, idegfájdalmaknál, emésztési zavaroknál, a szív és véredények megbetegedéseinél (nauheimi cura).

Részleges és teljes villanyos fényfürdők specíficus és biztos gyógymód rheumatismus ellen. Nagyon mérsékelt árak

Waldek Rousseau öngyilkos.

Budapest, jul. 2. (*Érk. este 9 órakor.*) Párizsból szenzációs hírt hozott ma este a táviró. **Waldec** — Rousseau volt francia miniszterelnök, a ki a francia kongregációról szóló törvényjavaslatot benyújtotta **öngyilkosságot követett el.** A volt kormányelnök állítólag gyógyíthatlan betegsége miatt akart a halálba menekülni, de nem tartják valószínűtlennek, hogy a Párizsban most folyó karthausiak pöréből reá háramlott kompromittáló tanuvalomások erlélék meg benne az öngyilkosság eszméjét. Waldeck-Rousseau öngyilkossági kísérletét a felesége észre vette és sikerült is az életnek megmenteni. Az eset általános szenzációt keltett.

Elhunyt antiszemita vezér.

Pozsony, jun. 2. *Simonyi* Iván lapszerkesztő, volt antiszemita képviselő ma Pozsonyban meghalt.

Bobrikov gyilkosai.

Budapest, jul. 2. Stockholmból jeletik: Helsingforsban Schaumann volt szenátort, Schaumann Jenőnek, Bobrikov kormányzó gyilkosának atyját, csütörtökön délelőt kihallgatták és fogságba vetették.

Véres kardparbaj.

Budapest, jul. 2. Athenből jelentik, hogy *Stais* közoktatásügyi miniszternek párba volt Hadiepetrosz kormánypárti képviselővel aki *clesett.* *Stais* benyújtotta lemondását.

Kolera Teheránban.

Budapest, jul. 2. Bakuból jelentik: Teheránban az utóbbi napokban több koleramegbetegedés fordult elő.

A tibeti háború.

Budapest, jul. 2. Giangeseből jelentik: A midőn Machonald tábornok a tibetiektől kért fegyverszünet után folytatni akarta hadműveletét, megjelent egy magasrangú hivatalnok és Joushusband ezredesnek a dalai láma levelét nyújtotta át, melyben ez békés elintéztést kért és tárgyalóknak magas állásu személyeket nevez ki. Általános az azt hiszik, hogy az ügyet most minden további hadi intézkedés nélkül rendbehozzák.

Egyről-másról.**— Budapesti levél. —**

Irta: **Lux Terka.**

Budapest, jul. 2.

A szalmaözvegyek városának e héten nem csak hogy szenzációi nem voltak, de még csak tisztességes hírekről sem tudok önöknek beszámolni. Nincs semmi, nem történt semmi. Márkus Emma után Szoyer kisasszony vendégszerepelt a budai arénában, hogy nagy dicsőséggel és szép finánciális hasznokkal, azt talán mondani sem kell, hogy azonban Szoyer kisasszony jeles operett énekesnő, s mint opera énekesnő? ezt a mai napig sem tudják Budapesten. Hogy mind a két szinpadon szeretik, az bizonyos s elvégre, ennyi talán mindig elég egy színésznőnek, anélkül, hogy akadémiai elbírálások után vágyódik.

Tehát a színházakkal is végeztünk és talán — egyidőre a primadonnákkol is. De csak talán, mert nemsokára megtudja a világ azt is, hogy az öt kőszínház bájos starjai hol nyarainak, merre aratják a nyár rózsáját, hisz a világ meghalna bánatában, ha e fontos eseményekről nem kapna híreket.

Előadások már csak a dunaparti palotában tartatnak. Itt is tendenciózusan hideg előadások tartatnak, ki fogja Péter Pál napja után

is paprikázni még vérét? Senki. Aki ilyen időben is haragszik, vagy pláne dühöng, az már vagy szinharag, vagy alkalmi dühöngés. Mint a rossz tanuló az iskolába, olyan kelletlenül mennek már be a honatyák máskülönben Budapestnek leghűvösebb palotájába s legjobb szeretne már ki-ki hozzálátni az őszi repertoárjának összeállításához. S ehhez idő és tanulmányok kellene.

Amilyen kihalt a Belváros, ellenben olyan élénk a Kerepesi-ut és a Váci-körut, t. i. a vasutállomások miatt. Kofferektől és bevont ágynemű csomagoktól roskadozó kocsik vágatnak rajtuk és elegáns hölgyek és urak sietnek ki a fővárosból. Már többnyire csak a hölgyek mennek csakugyan ki a fővárosból, az urak többnyire csak a vasutállomásig mennek. De a hölgyek, — szent Isten, mennyiért maradna egy társaságbeli asszony nyárára Budapesten? Oh annyi kincs a világon nincs talán. Itthon maradni! . . . A multkor egy asszony ismerősömmel találkoztam az utcán és — természetesen — azt kérdezi tőlem: hova megy nyaralni? Mondom hogy hova, mire ő is elmondja hova s a többek között kérdezősködöm a nővére felől. — »Oh — mondja az én kedves asszonyom — Mariska tengeri fürdőbe megy. Sokkal jobban szeretne ugyan abba a kis balatoni faluba menni, ahol együtt nyaraltunk tavaly, de szegénynek az idén annyi szép új ruhája van! Tehát az egészségnek, az idegeknek, sőt még az idegeknek is tessenek békét hagyni, mindez nem fontos az asszonyoknál. Fontos: csak a ruha. A sok gyönyörű: áttört, csipkés, szalagos drága ruha, ez a kormányzója, a helytartója mindennek. Egészségnek, nyugalomnak, a férj erényének (ide mindig a férj erényének) és némelykor még a becületnek is.

És a ki éhes a szenzációkra, várjon az éhségével őszig. Majd mikor az áttört, csipkés, szalagos drága ruhák gyűröttek, ázottan, szinehagyottan visszakerülnek az utazóböröndökben és a Kerepesi-uton és Váci-köruton hozzák majd vissza őket szeptember elején, akkor majd a krónikás is más billentyűkön játszik. Most, kérem, semmi hír, Hogy a »szünidei gyermektelep« az idén pénzsűke miatt háromszáznál kevesebb szegény gyermeket vihetett el nyaralni, ez nem sok embert érdekel. Engem ugyan ez a háromszáz itthon maradt, szegény vézna, sápadt pesti gyerek jobban érdekel, mint harmincezer szép asszonynak a drága tartalmu utazóböröndje, de ez mellékes. Talán az sem érdekel tul sok embert, hogy e krónikák szerény írója, akinek anyagi viszonyai is tul szerények, abba a balatonparti faluba, ahová készül, egy kis vézna, sápadt gyermeket előre küldött már egy falusi családhoz, ahol az ő számlájára adnak a kis penészvirágnak sok jó tejet és drága jó levegőt.

Minden asszony olvasómnak kedves figyelmébe ajánlom a jó cselekedetnek ezt a nemét, mint a hogy az én figyelmembe ajánlotta egy kedves, jószívü budapesti asszony.

A pacséri szenzáció

vagy a

»jól értesült«, »Bácskai Hírlap«

Van Szabadkán egy lap, egy politikai napilap, a mely a mellett, hogy a közönséget a különféle eseményekről »gyorsan« (?) és »pontosan« (?) értesíti, végtelen nagy előszeretettel gyakorol kritikát mindenről és minden-

kiről. Szó sincs róla, mert ehhez joga van, sőt kötelessége is, hiszen ez a sajtó feladata.

Ez a »kitűnően szerkesztett« e mellett »jól értesült« ujság július hó 1-én megjelent számában »Gyilkosság és öngyilkosság« c. alatt a következőket írta:

»Tegnapelőtt Pacséron szurta agyon egy gazdag legény a legénypajtását. Szerelem volt állítólag a gyilkosság oka.

Radonics Tamás tizenkilencéves legény és *Raczius Dusán*, nagyon gazdag paraszt fiu egy leányt szerettek. A féltékenykedés, a vetélytársak irigysége régen gyöletet keltett egymás ellen a két legény szívében. Többször összeszólkoztak már, de tettelegességre csak kedden került sor.

A két legény találkozott egymással az utcán. Az összeszólkozáshoz hamarosan megtalálták az okot. Heves volt már a szóváltás közöttük, mikor *Raczius Dusán* előkapta élesre fent bicskáját, s azt *Radonics Tamás* testébe szurta úgy, hogy az egyetlenegy szurástól halva rogyott össze.

No kérem. Ugye ebből a szenzációból az tűnik ki, hogy *Raczius Dusán* előkapta élesre fent bicskáját és azzal leszurta *Radonics Tamást*. Így írta meg ezt a »jól értesült« »Bácskai Hírlap«, amelynek terjedelme rendszeren négyoldal, de néha több is, a gögje és a fölénye azonban nagyságra nézve nem marad mögötte sem a »Times«-nak, sem a »NewYork Herald«-nak, de egyáltalán semmiféle világlapnak sem.

A pacséri szenzációs eset az ómorovicai csendőrség jelentése szerint tulajdonképen így történt:

Raczius Dusán gazdag pacséri legénynek volt egy unoka nővére, a kibe egy *Radonics Tamás* nevű züllött tamburás szerelmes volt. A leány vonzódott is egy kissé a pacséri troubadurhoz, a mit a rokonság nem nézett valami jó szemmel. *Raczius Dusán* egy szép napon ki is tessékelt a szerelmes tamburást, a mire ez boszut lihegett *Raczius* ellen. A boszu kitöltésére kellő alkalom kínálkozott szombaton este, a mikor *Raczius* a korcsmából több társával hazasietett. Egy sötét utcában *Radonics* élesre fent késsel támadt *Racziusra* és négy helyen oly veszedelmesen szurta meg, hogy másnap *Raczius* behalt sebeibe. A dulakodás közben dühös tamburás még két embert sebesített meg, a kiknek sérülése azonban könnyebb természetű.

A csendőrök *Radonicsot* elfogták és beki-sérték a szabadkai ügyészség fogházába.

»Bácskai Hírlap . . . Bácskai Hírlap« ugye hogy a »pacséri szenzáció« minden »jól értesültség« mellett el van ferditve. Ez pedig alapos és sokkal nagyobb hiba, mint a mikor egy ujság a jogerősen halálra ítélt rablógyilkos kivégzéséről az ügyészség előkészületeit tudatja a közönséggel.

A háború.

— **Expressz tudósítás.** —

Az esős időszak megkezdődött. Kuropatkin által a cárhoz küldött jelentésben ez az egy vigasztaló momentum. Sovány vigasztalás ez. A folyton változó derüs-borus időben *Port-Artur* ostroma félelmes biztossággal halad a cél felé. A japán haditerv *Port-Arturnál*, ugylátszik óramű pontosságával beüt, ami a japánok sztrategiai fölényét és hősiességét bizonyítja.

A helyzet *Port-Arturnál* ma az, hogy az elfoglalt négy erdőhöz most csatlakozik az ötödik is, amely sztrategiai szempontból talán a legerősebb és legfontosabb. A japánok nehéz hegyi ütegeket hordanak fel ide, amelyről a robbanó granátok szétszedik, szuzzák mindazt *Port-Artur* belső várában ami elébük akad.

A szárazföldi ütközet csak annyiban lett kedvező az oroszokra, hogy a mint jeleztük megkezdődött az esős időszak. A járhatatlan utak majd lehetlenné tesznek minden sztra-

tégiai mozdulatot és ezalatt ideje lesz Kuro-patkinnak arra, hogy Karbin környékén összegyűtse azt a hadsereget, mely elég erős lesz arra, hogy sikerrel nézzen egy a japán hadsereggel megvívandó döntő ütközet elé.

Mai távirataink a harctéri eseményekről a következőkben számolnak be:

London, jul. 2.

(Reuter.) Dalnitól 20 kilométernyire tegnap nagy ütközet volt. Ebben az ütközetben a japánok fényes győzelmet arattak. Három orosz ezred a legnagyobb rendetlenségben vonult vissza, sok hadiszert, fegyvert és három ágyut hagyván a csatatéren.

London, jul. 2.

A Daily Mail haditudósítója megerősíti a Dalni közelében vívott ütközetet. Azt mondja, hogy az oroszoknál 1 főtiszt, 9 tiszt és 270 közember esett el. A japánok veszteségei ismeretlenek.

Csifu, jul. 2.

Port-Arturnál az ostromló japánok megkezdték a döntő támadást. Tegnap reggel óta az erődök bombázása szakadatlanul tart. Délután 5 óra óta a japán flotta 2 csatahajója és három cirkáló hajója a kikötőt lövi. Két orosz cirkáló elsüllyedt.

Tokió, jul. 2.

(Reuter.) Itt az a határozott hír terjedt el, hogy *Komimeta tengernagy az elmúlt éjjel Cuzelruma szigetnél megtámadta az orosz vladivosztoki hajóhadat.* Az eredményt nem tudni.

Pétervár, jul. 2.

Az orosz távirati ügynökség jelenti Liajongból mai kelettel: A japánok a szorosokban elfoglalt állásaikból visszavonultak. Liaojang felé tett mozdulatoknak nyilván az volt a célja, hogy fedezzék Oku és Kuroki seregeinek Föngvancsöng felé tett kerülőjét, de a vonulás célja az is volt, hogy a hadműveletek vonalát tekintettel az orosz csapatok megerősítésére és arra veszedelemre, hogy csak a félszigettől elvágnák őket, Korea felé helyezzék vissza.

Palics kiépítése.

A parafakő mint építőanyag.

A fővárosi parafakőgyár részvénytársaság tudvalevőleg kedvező ajánlata amelyet városunknak Palics fürdő kiépítésére vonatkozólag tett, a nagyközönség körében nagy érdeklődést keltett. Ezért tehát valamint az egészen új építési mód kevésbé ismert voltánál fogva, időszerűnek tartjuk, hogy a következő ismertetést a melyet a fővárosi műegyetem egyik jeles képzettségű segéd-tanára írt, lapunkban leközzöljük:

A modern műszaki gyakorlat számos olyan anyaggal dolgozik, amelynek műszaki felhasználására néhány évtized előtt még jóformán senki sem gondolt, amelyeknek alkalmazása azonban ma már bizonyos körülmények között nemcsak helyénvaló, hanem előnyös, sőt néha egyedül célravezető. Ilyen — hogy néhányat fölemlítsek — például a fűrészpör, a mely ma már nemcsak fűtésre szolgál, hanem több újabb házagnélkül való és melegtartó padlóanyagnak egyik fontos alkotó része; ilyen a közönséges szénsalak, amelyből a könnyű salakbétón-födémek, falak vagy egyéb épületszerkezetek készülnek; ilyen, amint látni fogjuk, a parafa is.

Tekintettel az illetén építőanyagoknak nem hosszú multjára és a velük szerzett tapasztalatoknak aránylag csekély mértékére, azt hiszem nem egy kellemetlen tapasztalattól, nem egy sikertelen kísérlettől óvhatjuk meg a műszaki kart s az építépart, ha ismeretjük az ilyen anyagokat, körvonalozzuk használhatóságukat s azokat a feladatokat, amelyek velük jól megoldhatók. Éppen ezért — miután a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletnek megbízásából egy garafából előállított építőanyagnak tűzpróbáján volt alkalmam

részt vehetni, — nem tartom érdektelennek ismertetni a szóban forgó anyagot és használhatóságát.

A parafakő és gyártása. A parafából gyártott és a továbbiakban ismertetendő építőanyagot „parafakő”-nek nevezték el. A parafakő specialiter azok közé az újabb építőanyagok közé tartozik, amelyeket a modern építészet és gépeszet követelményei és folyton növekedő igényei teremtettek meg.

Minél nagyobb mértékben kihasználni a teret s az anyagot, a szerkezetek önsúlyát a lehetőségig kisebbiteni és ennek következtében igen vákony falakkal építeni s mégis védekezni tudni a jelentékeny hőváltozásokkal szemben, a hatalmas kő- és falpillérek helyébe sokkal kisebb helyet foglaló, karcsu vasoszlopokat állítani és azokat a tűzveszedelem ellen megóvni; továbbá a fűtő- vagy a gőzvezetékeknek lehűlés okozta hővesztéseit a minimumra redukálni és ezzel a gőz elvezetését, a munkaátvitelt nagy távolságokra is gazdaságos módon lehetővé tenni: mindezek olyan célok, amelyeket elérni a műszaki gyakorlat a régi építőanyagokkal nem képes. Ezeket és hasonló szükségleteket akat kielégíteni a parafakő. Nem a régi, jó, kipróbált anyagok helyetti surrogatum tehát — amelyeknek legfőbb célja rendszeren a szabadalom tulajdonosának a meggazdagítása, — hanem olyan modern építőanyag, amelyet a technika természetes fejlődése és a fenti kérdéseknek mind sürgetőbbé vált megoldása iránti törekvés teremtett meg.

A parafát, mint ismeretes, a paratölgyből nyerik. A paratölgy déli Európában és északi Afrikában örökzöld erdőket alkot és az epidermis s a cambium rétegek között levő paraszövetnek nagy regenerálódó képességéről nevezetes. Az élőfa kérgének és pararétegének lehántása után ugyanis az alattuk levő cambiumréteg 8—10 év alatt 20—30 mm vastag új partszövetet képes fejleszteni, amelynek ismételt lehántása után — ha e közben a cambium meg nem sérült — ez a para-termelés 100—150 éven át ismétlődhetik. Ennek a nyers parafának 100 kg ja Budapesten körülbelül 10 koronába kerül.

A nyers parafa egyenlőtlen structurájú, szivacsos anyag, amely természetes állapotban nagy mértékben vetemedvén, műszaki célokra alkalmatlan. Ezért úgy kell átalakítani, hogy a belőle készülő anyag — a kis fajsúly és nagy kőszigetelő képesség megtartásával — egyenletes, nem vetemedő és építésre alkalmas formájú legyen.

E végből a parafát apróra darálják és kötőanyaggal keverve, célszerű formájú és méretű testeket — rendszeren lemezeket és üreges félhengereket u. n. csőhéjaka — készítenek belőle. Az egyes szabadalmak eltérései főleg a kötőanyagok különbözőségében és a keverés hőfokában nyilvánulnak.

(Folytatása köv.)

H I R E K.

— **A Bácsme gy ei Napló.** Juliusban kezdetét veszi a fürdőzési és utazási idény. A »Bácsme gy ei Napló« azoknak, akik az itthoni eseményekről távollétük alatt is értesülni akarnak, hű kísérője lesz az idén is. A kiadó hivatal a lapot a rendes előfizetési áron mindenkinnek, aki azt kéri, utána küldi. Ily fürdő- vagy utazási előfizetéseket minden naptól kezdődőleg, de legalább egy hónapi időtartamra elfogadunk és kívánatra mindenhova elküldjük a lapot, ahol az előfizető tartózkodik.

— **Keresztelő udvarnál.** Budapesti tudóitónk jelenti: József Ágos, főherceg újszülött fiát ma keresztelték meg nagy pompa között a budai szent István templom szentélyében Szmrecsányi Pál nagyváradi püspök. A kis fenséget Batthyányi Béla kamarás vitte oltár elé, a kereszt apai tisztséget József főherceg vállalta el. A keresztelésen jelenvoltak az udvar összes Pesten időző tagjai, azonkívül meghívott politikai egyházi katonai előkelőségek.

— **Hadbírógyakornokok a törvénytörésnél.** Legújában a hadbírógyakornokok mielőtt hadbírókká lesznek, a polgári törvénytörésnél és pedig a büntető osztályokban hat hónapon át kötelesek gyakorlatot folytatni, hogy a polgári hatóságoknál uralkodó jogszokásokat és a magyar nyelvben a kellő gyakorlatot elsajátítsák. A szabadkai törvénytörésnél mint értesülünk szintén több hadbírógyakornok jelentkezett gyakorlatra.

— **Felfüggesztett ügyvédek.** A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy *Ivánkovics Pál* németpalánkai volt ügyvéd az ügyvédségtől egy évre felfüggesztetett; hogy *Kármán Sándor* zsabylai ügyvéd az ügyvédségtől hat hónapra felfüggesztetett. Az *Ivánkovics Pál* felfüggesztése az 1904. évi július 1-én kezdődik és az 1905. évi június 30-án ér véget; a *Kármán Sándor* felfüggesztése az 1904. évi július 1-én kezdődik és az 1904. évi december 31-én ér véget. A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi végül, hogy *Klein Henrik* szabadkai ügyvéd fegyelmi vétség miatt az ügyvédségtől elmozdított.

— **A honvédség őszi gyakorlatai.** A szabadkai 6. honvéd gyalogezred legénysége az idén fel lesz mentve az őszi gyakorlatok fáradalmai alól. A májusban behívott újoncok kiképzése ugyanis még eddig nem haladt annyira, hogy velük a nagygyakorlatok megtarthatók lennének. Ezért tehát csapán ezredösszpontosítás lesz Szabadkán, mivégből az ezred külszázlójai 8 napi tartózkodásra szeptember első napjaiban városunkba jönnek.

— **A cséplőgépek és a munkások.** Igy gabonatarítás idején a legnagyobb vigyázat mellett is sok baleset, szerencsétlenség merül föl a cséplőgépek körül. A legtöbb bajból még nagyobb veszedelem támad, mert az első segély megadására nem történtek kellő elővigyázati intézkedések. A kormány az idén már másodizben rendelte, hogy a hatóságok a legszigorubban gondoskodjanak róla, hogy minden cséplőgép mellett a munkaidő alatt ott legyenek a balesetnél elsősegély adásához szükséges kötő és gyógyszer csak olyan gépészt szabad alkalmazni, aki az első segély adására képes. A legújabb kormányrendelet tegnap érkezett meg Szabadka városához.

— **Betiltott szocialista gyűlés.** A szocialista pártszervezet helyi csoportja bejelentette a rendőrkapitányságnál, hogy holnap a városháza udvarán gyűlést szándékoznak tartani. A főkapitány azonban a kérvényezőknak nem adta meg az engedélyt a gyűlés megtartására.

— **Levegő tiszta levegő.** Ez minden hurutos betegségben szenvedőnek a jelszava. És tény az, hogy légkurák, ha megfelelő helyeken, szakszerűen használatnak, kedvező hatással vannak. Ama sok ezer embernek azonban, a kiket foglalkozásuk avagy más tényezők abban gátolnak, hogy erdős, hegyes vidéket vagy tengeri fürdőt válasszanak hosszabb tartózkodásra, a »Sirolin« valóságos áldás. Ezen szyrup, bármely foglalkozás megszakítása nélkül, lehetővé teszi a még oly súlyosan megtámdott légzőszervek hathatós kezelését. Már rövid használat után — naponta 3—4 teáskanállal — szűnik a köhögés, kevesbbedik a köpet, könnyebbül a légzés. javul az étvágy és a test súlyának emelkedése észlelhető. De még azoknak is, a kik vagyoni viszonyaiknál fogva képesek légkurát használni avagy sanatoriumot felkeresni, a »Sirolin« állandó kísérőjük legyen, mivel ez a légkurát és sanatoriumi kezelést minden tekintetben elősegíti és megkönnyíti. »Sirolin« jóízű és gyenge gyomor is könnyen felveszi.

— **Lódijazás Paripáson.** A megyei gazdasági egyesület — mint tudóitónk írja — Péter és Pál napján sikerült lódijazást rendezett Paripáson (Parabuty). Zomborból le-

utaztak ez alkalomra dr. Falcione Nándor gazd. egyesületi ügyvezető alelnök vezetésével Györgyovánszky György titkár, Vértesi Károly, Halm Ervin. A gazdasági egyesület mintegy 600 koronányi jutalmat osztott ki több gazdának. A hivatalos aktus után bankett volt a nagyvendéglőben, melyen résztvett a község és a környék intelligenciája.

— **Tüzesetek.** Ma két ízben is keletkezett tüzveszedelem a külterületen. Az egyik Nagyfény pusztán volt, ahol Vojnics Ignác tanyáján lévő félszer épület égett le. A 300 koronát kitevő kár biztosítás révén megtérül. A második tüzeset a majsai szőlők között volt, Jaramazovics Lajos telkén, ahol egy szalmakazal gyulladt ki, de a gyorsan kivonult tűzoltók csakhamar elfojtották.

Palicsi fürdővendégek névsora.

E hét folyamán a következő vendégek érkeztek: Vörös Balázs és anyja földbirtokos szabadkai, lakik felső nádas 11. sz. Parlagi Kornélia színművésznő, Parlagi Nina, Parlagi Margit, laknak Kiss A. villa. Brachfeld Vilmos gyufagyáros Szeged (Parlagiek is), lakik Kiss Á. villa. Fridmann Sándor és Földes Ilonka hírlapíró Újvidékről, l. Kiss Á. villa. Tumbász Ferenc kereskedő, Tumbász Rózsa és Kovács Anna Szabadkáról, l. Kiss Á. villa. Özv. Berger Lipótné szabadkai magánzó neje, l. em. ép. 12. sz. Iskolanénék (tanítónők) Szabadkáról, l. Kiss Á. villa. Szalay József békéscsabai földbirtokos, l. em. ép. 26. sz. Grósz Sándorné kereskedő neje Szegedről, l. Vojnics villa. Dr. Roosz Lajos kir. járásbíró és neje Pétervárról, l. Kiss Á. villa. Dimitrijevic Svetožár szerb plébános és neje gyermekeivel Szabadkáról, l. Parcsetics szőlőben. Zabuszky Gyuláné vasuti raktárnok neje Losoncra, l. felső nádas 15. sz. Özv. Weinberger Mórné szegedi magánzó ne, l. Massa vil. Özv. Német Miklósné birtokos Feketehegyről, l. Lévy vil. Széll Mihály gazdász és neje H.-M.-Vásárhelyről, l. Kiss Á. villa. Manojlovics D. Milán kereskedő Szenttamásról, l. Lévy vil. Dr. Körössy Ignácné ügyvéd neje és 2 gyermeke, l. em. ép. 3. sz. Ognyanov Milán városi adótitst Szabadkáról, l. Lévy vil. Schwartz Mórné kisujszállási kereskedő neje 2 gyermekével l. felső nádas 2. sz.

Ma vasárnap

SPITZER IGNÁCZ

kerthelyiségében

CSENGŐ JANI

tambura zenekara

zeneestélyt tart.

Kezdeté 8 órakor.

Jó és tiszta italok és izletes ételek.

MULATSÁGOK.

A népünnepély eredménye.

A szabadkai első nőegylet és a Szt. Antal kenyere kath. népkönyha egyesület által a múlt vasárnap rendezett jótékonycélu népünnepély anyagi sikere kielégítőnek mondható, amennyiben 1663 kor. 40 fill. tiszta jövedelem és így 831 kor. 70 fill. jut egy-egy egyesület jótékony céljaira. — A múlt hét

folyamán még a következő adományok folytak be: Heller Gusztáv és Vilmos Bécs: különféle cukorkák. Szingner Bodenbach: 4 drb Odol készítmény. Zalán Béla: 8 üveg likőr. Özv. Váli Béláné: 4 kor. Özv. Krentzlein Józsefné: 4 kor. D. Wesselly Ödönné: 10 kor. Krauser Károly 60 drb üveg poharat. — Az állatsorsjáékon a következő számok nyertek: 5245 tehenet, 4725 bárányt, 4276 bárányt, 2349 bárányt, 5527 borjut, 5074 malacot, 29 malacot, 4341 bárányt.

IRODALOM.

A „Szinház és Élet” július 3-iki száma diszkontósból s rendkívül értékes tartalommal köszönti az új félét. Új címlapját Kürthy György, az ismert razoló munkája s remek allegóriája a színháznak s az életnek. A lap belső tartalma is tanúsága annak, hogy e páratlan hetilap nem kimél költséget, hogy a közönség szeretetét megérdemelje. A Színház mint üzlet című értekezés. Lenkei Zsigmond arról beszél, hogy a szinigazgatók nem érzik eléggé a közönség érdeklődését a színházak iránt felkelteni. Braccó Róbert a nagynevű olasz író Duseről értekezik, élénk rovat a színházi hétről, társadalmi jegyzetek, gyönyörű képek teszik e számot változatossá. Különösen kiemelendő Ráthonyi Ákos portréja Jeney Jenőtől. A Színház és Élet egyes száma 24 fillér.

SPORT.

A „Bácska” Szabadkai Athletikai Clubnak a Magyar Athletikai Clubbal holnapra hirdetett football mérkőzése nem lesz megtartva, miután a Magyar Athletikai Club holnap Budapesten fog mérkőzést tartani.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Az inzultáló maturáns.

Ismeretes lapunk olvasói előtt ama általunk és az egész helyi sajtó által már eléggé jellemzett merénylet, amelyet Hartmann József bukott maturáns lapunk volt felelős szerkesztője, dr. Schöber Béla ellen elkövetett.

A helyben megjelenő napilapok munkatársainak egyértelmű véleménye alapján inzultált hírlapíró társunk ügyét a lovagias ut mellőzésével a büntető bíróság elé vitte.

A tárgyalás ma lett megtartva Marsó kir. aljárásbíró előtt. A felek egyike sem jelent meg. Dr. Schöbert Dr. Kriszháber Gyula, Hartmann pedig dr. Fischer Jákó képviselte.

A beidézett tanúk kihallgatása után, dr. Fischer, aki nem tudott védencének eljárására mentő vagy enyhítő körülményeket felhozni, fele nevében olyan ténykörülmények bizonyítását kérte elrendelni, a melyek részben légből kapottak, részben pedig az ügy érdemére nem tartoztak. Ezért is dr. Kriszháber előterjesztése alapján a bíróság mellőzte is a bizonyítást és meghozta az ítéletet a mely szerint Hartmann József a becsület-sértés vétségében bűnösnek mondatván ki, 100 korona pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetén 10 napi elzárásra ítéltetett.

Nyíltér.*

Válasz Morvai (Fridman) Antal urnak

a Bácskai Hírlap f. hó 26-án megjelent „Palicsi fürdő és a helybeli iparosok” más keze és esze által összeállított cikkére.

Talán nem is feleltem volna részéről, mert nem igen tartom érdemesnek, de egy ön által jól ismert levél tartalma által indít-

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

tatva éreztem magamat, hogy feleljek, mert nagyon téved Morvai (Fridman) ur, hogyha azt hiszi, hogy nem tudom, hogy az a levél az ön sugalma után készült; de még jobban csalatkozik, hogyha azt hiszi, hogy a levél tartalma egynémely részével reám ijeszt. Ami a darázs-fészekbe nyulást illeti, az egyedül öntől függ, hogy bele nyulok e vagy sem, mert ha jóvá nem teszi cselekedetét, amit cikkével elkövetett különösen az építő iparosok körének tagjai s egyszersmint céljai ellen; erkölcsi kötelességemnek fogom tartani én magam — ha senki más nem is védi — megvédeni és a szóban forgó darázs-fészekbe egész könyékig belenyulni. Mert meg fogom önt igen hamar győzöttetni arról, hogy nem szabad egy erkölcsi testületet holmi ostoba semmisségért megtámadni. Ami pedig a levélben említett nemes vagy nem nemes fegyvert illeti, részéről azt tartom, hogy jogtalanul rágalmozó ellen csakis ilyen, a legkeményebb fegyvert szabad használni s mást nem is.

Igen nagy tévedésben van ön uram, hogyha azt hiszi, hogy önnek szabad jogtalanul támadni; és tisztán önző célból, s nem közérdekből, mint ön azt oda állítani igyekszik, vagy mások üzleti céljainak szolgálatában ugyancsak magánérdekből teszi. És most ha megengedi igen tisztelt Morvai (Fridmann) ur! rá térek a szóban forgó cikkének fénypontjára. A parafakő vállalat reklám hirdetése után kétséget se szenved, hogy a jövő évre tervezett kiállítás érdekében kell, hogy Palicsan e célból valami épüljön, de hogy marad-e annyi idő, hogy ott ez időre szilárd, végleges épületek felépíthetők legyenek, igen kérdéses. És ez esetben aligha nem kell majd az ilyfajta ósbudavári építkezési rendszerhez nyulni. De hogy ez Palics elnyére s a város hasznára fog-e válni, az igen kérdéses, sőt nem kell valami próféta tehetség ahhoz, hogy előre meglehessen jósolni, hogy azt a város közönsége drágán fogja megfizetni.

A szóban forgó cikkben össze vissza tákoltszeme menetelt nem tekintheti senki egyének, mint a saját reklámja hirdetésének, a mire különben roppant nagy hajlama van és volt is mindig, amit igen mutat hirdetett és levelezéseim feltűntetett nagy gyári kémény, a sok bankett stb. stb., pedig régi jó közmondás: jó bor nem kíván cégért, ami pedig a cement technika és a 3 évi olaszországi működését illeti, igaz, hogy ez is jó reklám, de ez még bizonyításra szorul. Nagyon szomorú dolognak tartanám, hogyha Szabadka város tanácsa arra szorulna, hogy ilyen építkezési ügyben hivatalosan, vagy bármi módon egy Morvai Gertrud cég üzletvezetőjéhez, Morvai (Fridmann) Antal urhoz fordulna szakvéleményadás miatt. A szabadkai építő iparosok körének meggyanusítását illetőleg, ez ellen a legmesszebb menő és a leghatározottabb módon tiltakozom és különösen egy Morvai (Fridmann) Antaltól kikérem, hogy a közönség előtt ilyen nevetségesen igaztalanul vádoljon. Mert ebben a kérdésben, ha senki sem kényes, de én igen az vagyok, annál is inkább, mert ezen állítása valótlanság. Ezen iparos kört nagyon kár volt ezen éretlen cikkbe bele vonni, mert a kör azt öntől meg nem érdemelte, épen úgy mint mindazok, akiket itt támadott. Mert igen tisztelt Morvai (Fridmann) ur! hogyha egy kissé megerőlteti koponyáját és gondolkodik, úgy nem azok a megtámadottak, hanem igen is ön tarthatja szerencsésének, hogy eddig is megtűrték társaságukban és hogy ezt miért hozom fel, ezt ön minden kommentár nélkül kitalálhatja. Ami az ön által megnevezett néhány tisztességes iparos ön szerinti megtámadását illeti, az valótlan, mert ez ügyben szóban forgó körnek semmi része sem volt, mert ezen kör abban az időben még nem is létezett és be fog következni az az idő, amidőn ezen kis iparosok a kontárkodási hajszába ők magok is segédkezet fognak nyújtani, mert be fogják látni, hogy a mostani állapot tarthatatlan. De ez már önnek igen magas az ön igen nagy tudományu művész eszéhez, ami pedig az ön által említett Nagyméltóságú miniszter rendeletét illeti, legyen

nyugodt, hogy ez nem fog a szabadkai építő kiséparosoknak a kedvéért külön törvényt szabni kizárólag Szabadkán. igen tisztelt Morvai (Fridmann) ur, ön cikkében igen nagyon foglalkozik a pálinkával.

Én nem tudom ezt mire magyarázni, mert én mondhatom és bizonyíthatom, hogy egész életemben egy csepp pálinkát nem iszom és nem is ittam, de én emlékszem olyan időre amidőn ön nagyon szívelte a pálinkát, de persze az már nem abban a pezsgős világban volt, hanem akkor még önnél is 2 kr. volt egy garas és amely idő még be is következhet könnyen.

Es még abban az időben, meg azután is nagyon jók voltak a most támadott vállalkozók. Ami Kladek Lukács ur megtámadtatását illeti ehhez semmi közöm, hiszem hogy ennek áll rendelkezésére elég eszköz, hogy önt megtorolja. De igenis szólok arról amit rólam írt, hogy én önnél, vagy cég tulajdonosnőjénél rendeltem volna 94 drb beton csövet. Nohát Morvai (Fridman ur), hogy egy ember ilyen valótlanúságot a nyilvánosság elé hozzon, ehhez igazán... kell, de még milyen, Ez a dolog igazán jellemzi kilitét. Meri állítani, hogy én önnel beszéltem egyébként, mint telefonice és akkor is csak azt kérdeztem, hogy van-e önnek raktáron 50 cm. beton csöve és mennyi? Mire ön azt válaszolta, hogy van 60 drb. 60 cm. bőségű. Én erre azt mondtam, hogy átmegek Halasra. megtudom, hogy lehet használni 60 cm-eset is. Hogy nékem kell 94 drb, de hogy én ezeket megrendeltem volna önnél, ez a leghatártalanabb valótlanúság, amely állítását a leghatározottabban vissza utasítom.

De a tekintetes városi tanácsot mondhatom nagy szerencse érte, hogy egy Morvai (Fridmann) Antal ur kegyesen méltóztatott a Palics és kaszárnya kiépítésére a szóban forgó idegen portyázókat ajánlani nagybecsű ajánlatával és protegálásával. Most már igazán biztosra vehetik az illetők a sikert, főképp még ha hozzá teszem, hogy volt a tisz Morvai (Fridmann) Antal ur olyan kegyes, hogy leereszkedett és felajánlotta szakértelme kifejezését a parafakő anyagra vonatkozólag. Mert állítólag ő volna az egyedüli, aki hivatalban Szabadkán arra a dologra. No, hát mindezen dolgokra igazán a legszebb tapsot érdemelné egy szinpadon a Tisztelt ur!

Igen tisztelt Morvai (Fridmann) ur! Ön egy bizonyos társaságban kofák módjára még valamiről eljáratatta a száját, amennyiben oda nyilatkozott, hogy hát még mi lenne ha ön elmondaná, hogy mit mondtam Váli Gyula városi mérnök urra. Nohát uram itt a nyilvánosság előtt felhívom önt, hogy mondja meg, ha még nem mondta meg a mérnök urnak amit reá mondtam, mert ezt én szemébe is megmondhatom bármikor és bárhol de csak úgy mondja ahogy én mondtam, mert az volt, aki ott hallotta, hogy mit mondtam és vegye tudomásul ha nem tudja (volt olyan idő amidőn tudta), hogy én bármikor helyt állok szavaimért, amit mondok barkire de különösen a szóban forgó uri emberre megalázást vagy sértőt nem mondhattam.

De igen tisztelt Morvai (Fridmann) ur merné-e ön szemébe mondani a sok uri embernek, amiket ön összetacsolt Mamuzsics Lázár ur polgármestersége idejében, még Váli Gyula mérnök urra is, mert, hogy az ön száját annak idején valamivel betömték, azzal még nem lett az ön beszéde eltemetve. Mindezekre én nagyon jól emlékszem és ha kell tanukkal igazolom, hogy ön annak idején minden sok titkot tudott úgy a hatóságra mint a mérnöki hivatalra.

Jelen cikkemmel tartoztam a nagyérdemű közönségnek, hogy tulajdonképen ki ez az igen nagy port vert, évek hosszú során Novák név alatt ismert cement technikus. Még csak azt akarom önnek uram értésére adni, hogy ha, mint fentebb említém a nyilvánosság előtt jóvá nem teszi jogtalan és nevetséges állítását különösen az építő iparosok körével szemben, nékem szükségtelen, hogy elégteltelt adjon, mert tudja meg uram, hogy ön

engem most ez idő szerint ezen a nivóni állásával nem sérthet, de mint említém a társulat érdekében, ha nem tesz semmit akkor ezen cikkem csak bekezdés volt és fogom folytatni. Kiváló tisztelettel

Nagy Ferencz

nem oklevél nélküli kőműves mester
vállalkozó.

KÖZGAZDASÁG.

A Mercurbank és váltóüzlet r. t. jelentése.

A nyári csend hatalmába kerítette a tőzsdét. Az időjárásnak a vetésekre kedvező változása ugyan jobb hangulatra kelté a spekulációt, de ez az árfolyamokon az említett oknál fogva kifejezésre nem juthatott. Annyi bizonyos azonban, hogy az esetben, ha az aratáshoz fűzött, most már jelentékenyen redukált várakozások teljesebbé fognak menni, ugv akkor az őszi idény bekövetkeztével tőzsdénken az üzlet meg fog élénkülni.

Figyelmén kívül hagyva lehetőségét az orosz-japán békekötésnek, mely a nemzetközi kereskedelemre felvillanyozó hatással lenne, s így a felfelé tartó mozgalomnak a külföldi tőzsdéket is megnyerné.

Mindez természetesen a jövő zenéje csak. De a spekuláció a mostani állapotban is talál momentumokat a hausse érvényesítésére. A külföldön például a vas és szén értékét favorizálják, melyek ennek következtében jelentékeny áremelkedést értek el. Nálunk a vasártekek közül a Rima Murányi részvények voltak kedveltek. A vállalatnak most záruló üzletéről igen kedvezőek a vélemények, s azt hiszik, hogy ez a körülmény előbb-utóbb hatással lesz a részvények árfolyamára.

Jó vélemény uralkodik továbbá még a Magyar Fegyvergyár és Gépgyár részvények iránt is. A pénz valamivel drágább.

A gabonatőzsdén az esős idő folytán a terméskilátások javultak. És ámbár egyes megyékből, mint pl. Bars megyéből azt jelentik, hogy a rozsda áterjedt a szárba, mégis jobb eredményt várunk, mint néhány héttel ezelőtt. Az irányzat ennél fogva gyengült s bár a malmok elég jól vásároltak, az árfolyamok mégis engedni voltak kénytelenek.

Budapesti gabonatőzsdé.

Kálnózy és Simon gabonatermék-kereskedő cég tudósítása.

— Julius 2. —

A határidő-üzlet.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza apr.-re	—	—
Buza máj. 1904	—	—
Buza okt.	884—885	884—65
Rozs apr.-re	—	—
Rozs májusra	—	—
Rozs okt.-re	658—659	656—57
Zab máj.-ra	—	—
Zab	—	—
Zab október	513—614	612—13
Teng. jul. 1904.	524—522	521—22
Tengeri aug.	535—536	534—35
Teng. máj. 1905	550—558	561—62
Tengeri	—	—
Repce	—	—
repce aug.	10.15—10.25	—

REGÉNY CSARNOK.

A pognebini hős.

Írta: **Sienkiewicz Henrik.**

A pognebini hőst Slovik Barteknek hívták, de minthogy meg volt az a rossz szokása, hogy a mikor megszólították a szemét tágra nyissa, az emberek bika szeműnek csufolták. Sloviknak ezenkívül volt még egy harmadik neve is. Ezt dijjmentesen azért kapta, mert egy kissé buta volt. Ezen a néven a „hülye Bartek“-nek hívták. A harmadik néven volt a legnépszerűbb a falujában, noha Bartek meg egy negyedik csufnévre is hallgatott. Ez pedig nem volt más, mint Bartek, a fülemile. Hogy miért? Arra ez szolgál magya-

rátatul. A lengyel nyelvnek van egy sajátossága s az nem más, mint hogy egy szónak kettő az értelme. De hogy mégis legyen valami különbség hát az a szó írástól függ. Ime. A pognebini hős vezetőnek neve Slovik. Slovik annyit jelent: fülemile. Ha azonban így írják Slowiek akkor az már az embert fejezi ki.

Bartek negyedik neve azért volt „fülemile.“ Tekintettel azonban arra, hogy a poroszok nem nagyon tesznek különbséget a szavak értelmezése között, megtörtént, hogy a mikor Bartek a katonai éveket morzsolta így jegezték be az anyakönyvbe.

Bartek Pognebiniben a pozeni tartomány egy kis falujában született. Ott nőt fel és egy apró viskónak, egy kis földnek, egy kehes lónak a tulajdonosa és egy Magda nevű asszonynak volt a férje.

Ilyen körülmények között teljesen reá illett az a lengyel népdal, a mely a kehes lóról és a pisse orru asszonyról szól. A derék Bartek élte is addig világát szépen csöndesen, a mig az Isten háborút nem adott, a mely Barteknek is foglalkozást juttatott. Történt, ugyanis, hogy a faluba uagy plakátokat hozott, a posta. A plakátokon az állott, hogy a császár minden férfinak megparancsolja, hogy a viskót, földet, asszonyt gyermeket ott kell hagyni és sietni kell háboruba.

A pognebini emberek igen szegények voltak. Téli időben nehéz munkával keresték a kenyeret. Bartek például gyárban dolgozott, s a keresetével még kis gazdaságát is növelhette. De most mi fog történni? Ki tudja meddig tarthat a háboru. Mikor a felesége elolvasta a behívó cédulát, szitkozódni kezdett.

— Hogy az ördög vitte volna el az urakat... Hogy pusztult volna el az, a ki a csatát kitálalta... Igaz Bartek, hogy te buta vagy, de azért féltelek, mert a franciák nem fognak kimélni; meglásd levágják a fejedet és akkor mit csinálók én?

Bartek érezte hogy az asszony igazat beszélt. Nagyon félt a franciáktól, talán jobban mint a tűztől, ezért fájt neki a császár parancsa. Mit is tettek neki a franciák? Miért, mi az ördögnek menjen ő az idegen országba hadakozni, a hol egyáltalán senkit sem ismer? Ha az ember Pognebinben lakik — gondolta magában Bartek, — az egy kicsit unalmas, de mikor másfelé jár, akkor mégis csak visszakiváncoszik a falujába, mert ott a legjobb. Haj, haj, de hát itt semmi sem segíthetett többé.

Bartek megölelte a feleségét és tiz éves fiát, a Franeket, egy nagyot köpött a földre, aztán keresztet vettett magára. és elhagyta a viskóját. Az asszony is meg a gyerek is sirva követték.

— No... no... csak lassan, szólta Bartek miközben az országuton haladtak. Az uton látták, hogy az egész faluban ugyanaz történik, a mi velük. Egész Pognebin az utcán volt. Csupa behívott katona lepte el a járdát. Valamennyien az állomásra tartottak. Mind-egyik férfit az asszony, a gyerek, az öregek és a kutya kísérték. A szívük bánattal volt teli s csak egy két fiatalember szivta egykedvűen kurta száru pipáját. A nagy tömegben egy egy pillanatra elállt a sirás és hallani lehetett, a midőn egyik vagy másik ember a csatadalba kezdett.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: **BALASSA SÁNDOR.**

Naponta friss házikenyér kapható.

Hegedüs Bálint Fia Ferenc
mokrini gőzmalmi lisztraktár
SZABADKA, DEÁK-UTCZA, VERMES-féle HÁZ.

Ajánlja legjobb minőségű saját őrlésű

Fehér lisztjeit, - - -

Tarhonya-lisztjeit és -

Rozs-lisztet. - - - -

Különösen felhívom a n. é. közönség
- - - - szives figyelmét - - - -

szitált kenyérlisztjeim

valamint

Korpás kenyérliszt,

házi készítésű valódi tojásos far-
- - - honya és készítőmű - - -

különlegességeimre.

A n. é. közönség szives pártfogá-
sát kérve

Hegedüs Bálint Fia Ferencz,
mokrini gőzmalom-tulajdonos.

Naponta friss, elsőrendű élesztő.

Eldnyös árak és pontos kiszolgálás.

Megrendelések a házhöz küldetnek.

**Hol lehet legolcsóbban
Vásárolni**

**kész férfi öltönyt,
gyermek ruhát,
női kabátot
és paletot**

Földes Samu

Szabadka, Főtér Vermes-palota.

Férfi öltöny	17 kor. feljebb
Ulster	22 " "
Felöltő	17 " "
Gyermek öltöny	5 " "
Gyermek felöltő	9 " "

Külön osztály női konfekciókban.

Női Jaquetok	11 kor. feljebb
Női Paletok	17 " "
Fiu és leánygallérok	5 " "

Gazdaközönség figyelmébe!!

Ajánlom kender, kötél, zsinag,
zsák és ponyva raktáramat,

hol minden minőségű és nagyságu zsákok,
kötelek u. m. istrángok, kötőfékek stb. kaphat-
ók. **Vizmentes takaró ponyvák, nyers és ros-
táló ponyvák** bármily minőségben és nagyságban

fél óra alatt készülnek.

Nagy választék szebbnél-szebb lóhálóknak
tennis hálók, függő-ágyak és tornaszerekben

Egyedüli főraktár Szabadka es környékére:

Weitzenfeld Marczell

kender, len, kötél, zsinag, zsák és ponyva áru raktára
Szabadkán, Kovács-utca 294. sz.

Telef n 190.

A „Kávé Király”-hoz.

Aki nagyon jó zamatu s illatu kávé ked-
vel, az csakis „Király-kávé” vegyen, mely
a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy
még eddig nem létezett módszer szerint van
pörköelve Hosszas kísérletezés után sikerült
ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki
egyszer megízleli, soha más kávé nem fog
használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb
cikk, melyből a finom zamatu s illatu azonnal
elillan, valamint minden izt s szagot fel-
vesz, miért is ezen kiváló kávé lemezdo-
bozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely
postaállomásra bérmentve, utánvétellel a kö-
vetkező árban:

1 kgros doboz	4 kor. 80 fill.
2 " "	9 " "
4 " "	17 " 20 "

Ezen különleges pörkölt kávé kivül
ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte
bérmentve, utánvétellel/bármely postaállomá-
sra:

1 postacsomag 5 kgr. legfin. Cuba	kor. 13.50
1 " " 5 " " Ceylon	" 12.-
1 " " 5 " " Jamaica	" 11.20

BIRÓ ÉS TÁRSA

„Kávé Király”-hoz

BUDAPEST, VI. ker., Teréz-körut 2/b.

A „Kávé Király”-hoz.

Aláírási felhívás!

Bácskai Hitelbank

mint szövetkezet Szabadkán

a Gőzfürdő-utcában, az Osztrák-magyar bank mellett.

F. é. május havában működését megkezd-
vén, ugy tagjainak, mint az érdeklődőknek tudomá-
sára hozza, hogy bármikor felvesz tagokat
4 éves évtársulatába koronás heti betétekkel

és 50 k-ás részjegyekre évi osztalékszélvényekkel - - -

A részjegyek vagy egyszerre, vagy egy év
alat félhavi részletekben fizethetők be.

Tagjaink részére kívánatra csekély pótdíj
mellett minden egy korona heti betét
után 1000 korona erejéig életbiztosítást
eszközlünk ki.

Intézetünk elfogad takaré- és folyó-
számlabetéteket, leszámítol tárcaváltókat,
nyilt, számlákat, kölcsönöket nyujt kezesség
vagy bekebelezés mellett és **finanszíroz min-
den a kereskedelmi szakba vágó ügyletet.**

Az igazgatóság.

Fényirda

a kiskápolna mellett

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget
értesíteni, hogy a Deák-utca 64. számú ház-
ban (Vermes ház) a kis kápolna mellett levő

fényirdát

átvettem és ott a fényképészet minden ágába
vágó munkát a legjobb és legszebb művészi
kivitelbe elvállalok, ugymint:

A rendes fényképezés **visit, cabinet, makkart,
boudoir** fényes és matt (platin) papirosra.
**Csoportokat, lakodalmi felvételeket, tájképe-
ket, épületeket** kívül és belül, kis képek után
életnagyságu képeket platin és bronz papi-
rosra. **Deák és katona csoportokat, alkalmi
albumokat, tableauxkat, lovas felvételeket,**
kivánatra a háznál is eszközök felvételt a
legolcsóbb árban.

Hogy a nagyérdemű közönség képelm
jóságáról meggyőződést szerezhessen, próba
felvételeket és képeket bármily nagyságban
díjmentessen
készítek.

Midőn a nagyérdemű közönséget fényirdám
látogatására felhívom, biztosítom a legszakma-
szerűbb kiszolgálásról. Teljes tisztelettel

Nagy Ferencz
fényképész.

Egy szép lakóház

7 szobás urilakással

és hozzávaló mellékhelyiségekkel

Kiadó esetleg örök áron eladó.

Czim a kiadóban.

NE KÜLDJÜK BUDAPESTRE

penzünket a miniszter rendelete folytán beszerzendő első segélyt nyujtá
eszközökér, ha itt Szabadkán

Hofherr és Schrantz

raktárában megkapjuk **20%-kal olcsóbban** ugyanazt, de bérmentve
s bár nem fizetünk érte mielőtt láthatjuk. Vegyük azon Hofherr és Schrantznál
a beszerzendő **gazdasági eszközt**, ki áldozatot hozott azzal, hogy
bécsi gyárat kétfelé szakította és Kispesten milliókra menő költséggel gyárat
rendezett be, hol **600 magyar ember állandó munkát kap.** Annál a
Hofherr és Schrantznál szerezzük be **gazdasági cikkeinket**, ki Szabadkára
helyezte a **bácsmegyei raktárának központját**, hol ugyanazon árért vehetünk,
mint Budapesten; láthatjuk, hogy mit veszünk, s csak a tárggyal megejtett
próba után kell megvettnek tekinteni. E cselekvéssel megfeleltünk a magyar
őszinteségnek, s eleget tettünk a méltányosságnak az irányában, ki velünk
együtt akarja a domesztika terhét viselni.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér. Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Kis hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3. sz.

A ki eladni kíván:

Butort,
Zongorát,
Bort,
Gyümölcsöt,
Gabonát,

Üzletet,
Műhelyt,
Lakást,
Üzleti helyiséget,
Nyaralót,

vagy a ki

valamely állást betölteni kíván, legbiztosabban értelem, ha igénybe veszi a

„Bácsme gyei Napló“
kis hirdetési rovatát.

Bácsme gyei Napló

ára 2 fillér kapható:
Vig Zsigm. Sándor
könyv és papír kereske-
désében főtér.

Heumann Mór
könyv és papír kereske-
désében főtér.

Krécsi A. Nándor
könyv és papír kereske-
désében Deák-ú

Erdélyi D. és Társa
dohány nagyüzede
Kossuth utca.

Tenner B.
dohányüzede és iatékárú
üzletében Kossuth-ú.

Gerber Jakab
dohányüzede és esztergá-
lyos üzletében Kossuth-ú.

Splitzer és Klein
fűszer és csemege üzle-
tében Rudics-ú.

Mezneries József
fűszer és csemege üzleté-
ben honvéd laktanya
mellett

Beck Sándor
fűszer és liszt üzlete a
törvényszékkal szemben.

Nojések Géza
fűszer és csemege üzleté-
ben Damjanich és Ber-
csényi utca sarkán.

PALICSON
Menczel Mihály
fűszer és csemege üzle-
tében

Ki volna hajlandó

egy 34 éves csinos özvegy
nőve szabad idejét el-
tölteni és anyagilag tá-
mogatni. Leveleket „Re-
ményét vesztett özvegy“
jelige alatt a kiadóba
intézendők. 165.

Eladó gyárkocsi.

Egy újonnan készült
gyárkocsi melyet koszo-
rs kocsinak is lehet
használni, koszu álvá-
nyával együtt jutányos
áron eladó. Cim a kiadó-
hivatalban. 166.

Urileány

ki Palicson szeretne töl-
teni egy pár hetet, lakó-
társnőt keres. Levelek
„Urileány“ j. alatt a ki-
adóba küldendők 167.

Olyan

urinő barátságát ki velem
Szabadkántartózkodásom
alatt többször Palicra
kirándulást tenne Cim a
kiadóba „Tanítónő“ j.
alatt. 168.

Melyik

hölgy volna hajlandó
kellemesen eltölteni a
nyarat egy hölgy társa-
ságban Cimét tudasa a
kiadóban 169.

Okl. tanítónő

mint nevelőnőnek keres-
tetik. Cim a kiadóban 175

Tanítónő

ismeretség hiányában e
nem szokatlan uton ke-
res egy kartársnő barátság-
gát, kívül szabad idejét
valamely fürdőben töl-
tethetné T. ljes címmel el-
látott leveleket „Kartárs-
nő“ j. a a kiadóba in-
tézendők 170.

Jó és tiszta kosztot

ajánl esetleg házhoz hord-
va is özvegy Schvarczné
Széchenyi-tér, Halbrohr
Sándor ur házában. 71.

Jó üzlet

tulajdonosa nőszülni óhajt.
Titoktartás biztosítva. Le-
velek a kiadóba intézen-
dők. 172.

izletes

e édkosztot nyerhet 2-3
intelligens uri ember egy
jobb családnál. Cim a
kiadóban. 174.

Intelligens.

Megismerkedni ez idő
szerint lehetetlen, szü-
leim kényszere folytán
nekem is velük kell tar-
tanom. De azért kárpóto-
lom leveleimmel a me-
lyekre okvetlen választ
kérek. Visszajövelemtől
értesíteni fogom. Pá, pá
X. Y. 174.

34 év óta

a város legforgalmasabb
főtáján, egy jó meneteli
fűszer és rövidáru keres-
kedés a tulajdonos nyu-
galomba vonulása miatt
átadó esetleg házzal
együtt kedvező fizetési
feltételek mellett örök áron
eladó. Cim a kiadóhiva-
talanban. 137

Cimbalmozni

tanít szerény feltételek
mellett. Cim a kiadóban
„Zenész.“ 124.

Vendéglőt

keresek átvételre. Cim a
kiadóban 126.

Két szobás

lakás, hozzátartozó mel-
lékhelyiségekkel azonnal
kiadó. Cim a kiadóhiva-
talanban. 103.

Jó szakácsnét

keres egy előkelő család.
Cim a kiadóban 111.

Hű kísértő

keresek estéli sétákra.
Levelek „Árva“ cim
alatt a kiadóba intézendő.

Ügyes szabónő

ajánkozik házakhoz. Cim
a kiadóban.

Fisharmoniumot

óhajtók bérelni. Szives
ajánlatokat a kiadóhiva-
talba kérem „Fisharmo-
nium“ cim alatt

Hirdetés

gyűjtésével szép keresetre
tehetnek szert ügyes ügy-
nők. Cim a kiadóban.

Palicson

egy két szobás lakás ju-
tányos áron kiadó. Kö-
zelebbi cim e lap kiadó-
hivatalában tudható meg.

Egy csinosan

butorozott szoba, esetleg
teljes ellátással kiadó.
Értekezni IV. kör Ber-
csényi-utca 638 sz. alatt.

Állást

keresek nővérem részére
pék vagy cukrász üzlet-
ben. Cim a kiadóban. 212

Uraságokról

levetett, jó állapotban
levő ruhákat jutányosan
eladok Cim a kiadó-
hivatalban. 130.

Családapa

állást keres Igényei na-
gyon szerények. Cim a
kiadóban 140

Makulatur

papiros nagy mennyiség-
ben eladó. 16

Levelezni

óhajtának egy garzon
urral, ki engem anyagi-
lag támogatna Cim „Csi-
nos barna asszony post
rest

Üres boros hordók

300 litertől feltelē keres-
tetnek megvételre Cim a
kiadóhivatalban

Butor

részletfizetésre, kedvező
fizetési feltételek mellett
jutányos áron kapható.
Cim a kiadóban.

Nem titok

többé az, hogy 1 kr re-
mek képes levelező-lapok
k a p h a t ó k, átolvasott
könyveket s használt
tankönyveket legmagas-
sabb árért vesz az anti-
kvárium könyvk. Sza-
sadka a gymnáziummal
szemben

Kerestetik

egy jó karban levő bil-
lárd-asztal azonnali meg-
vételre. Hol? Megmondja
a kiadóhivatal.

Szabósághoz

1 fiú és 2 nő tanonc föl-
vétetik. Tudakozni Barth
Henriknél, régi halpiac.

Gázcsövek

jó állapotban, jutányosan
eladók. Cim a kiadóban.
142

Társt

keresek néhány ezer fo-
rintt 1 egy új és jövedel-
mező vállalathoz Cim a
kiadóban. 156

Vetőgép

a legjobb minőségű, azon-
nal eladó. Cim a kiadó-
ban. 143

Ócska vas

nagy mennyiségben, ju-
tányosan eladó Cim a
kiadóban 144

Gyógyszertár

10000 korona forgalom-
mal halál eset miatt azon-
nal eladó. Cim a kiadó-
ban. 158

Palicson

egy két szobás lakás ké-
nyelmes mell hely ség-
gel azonnal kiadó. Cim
kiadóban. 158

Egy emeletes

magtár Széchenyi-téren
aug 1 től kiadó. Cim a
kiadóhivatalban 137

240 koronát

kereshet havonta ügyes
üzletember Bővebbet a
kiadóhivatal. 161

Szép keresete

lehet egy szegényebb csa-
ládapának. Felvilágo itást
nyújt a kiadóhivatal. 160

Kelebián

20 kapa csemege szőlő
örök áron esetleg ked-
vező fizetési feltételek
mellett eladó. Cim a
kiadóhivatalban. 113.

2 szobás

lakás kiadó. Cim a ki-
adóban. 151

Kosztosokat

— kóser koszt — egy
tisztességes családnál ju-
tányos árban kapható
Ugyanott butorozott szo-
ba is kiadó Cim a kiadó-
hivatalban. 117

Kiadó

két szobás lakás butorral
vagy a nélkül. Cim a
kiadóban 150

Butorozott szoba

Kazinczy-utcában, a főtér-
hez közel kiadó Cim a
kiadó an 154

Gimnáziumban

vagy polgari iskolában
megbukott tanulókat ja-
vító vagy pótvizsgára ki-
tűnő módszer szerint biz-
tos sikerrel előkészít egy
érettségét végzett ifjú Cim
a kiadóban. 132.

Alágyujtó

papiros, zsákonként 20
fillér. Kapható lapunk
könyvnyomdájában. 131

Pénzkölcsönt

házakra, telkekre, föld
birtokokra, második, har-
vadik helyre is. Cim a
kiadóhivatalban. 117.

Kitűnő házikoszt

kapható egy özvegy uri
nőnél Cim a kiadóban 101

Utítársnőt

keresek hosszabb körutra.
Levelek „T. más.“ j lige
alatt a kiadóba intéz n-
dők 164

Kerestetik

egy előkelő családhoz ne-
v lőnő. Felvilágosítást
nyújt a kiadóhivatal 155

Ügyes ügynőkök

szép keresetre tehetnek
szert egy nagyobb vállá-
latnál. Cim a kiadó-
hivatalban.

Beszerzési források.

Singer Co.

varrógépraktára Szabad-
kán, Eötvös-utca Geiger
ház.

Lukács Miklós

vendéglős, Kölcsey-utca
244 Naponta friss ételek
és jó italok Tekepálya

Pártos Herman

órák és ékszerész Sza-
badkán, főtér.

Kulcsics Balázs

uriszabó üzlete Szabadkán
Nemzeti kaszinó épület

Brauchler János és fiai

gőzerőre berendezett bu-
tor gyár. Állandó butor
kiállítás

Dukász Samu

Batthyány-utca Vermes
ház, edény piac rőfősáru
kereskedés, partie és ma-
radék vétel jutányos áron

90 krért

javít bármily törésű órát
1 évi jótállás mellett
Fischer Testvérek szegedi
órák Szabadkán főkja.
Üzletvezető Czeizler Li-
pót Szabadka, Kossuth-
utca.

Mindennemű

nyomatványokat a leg-
jutányosabban és a leg-
csinosabb kivitelben ké-
szít Kladek és Ham-
burger könyvnyomdája Sza-
badkán.

Weisz János Antal

vízvezeték-, villany és
gázvezeték felszerelő mű-
helye Szabadkán, Eötvös
utca.

Házi kenyér

kapható. Naponta 2 friss
sütés igen olcsó ár mel-
lett Hegedüs Bálint fia
Ferenc Deák utca.

Hamburger Sándor

gőzerőre berendezet vegy-
tisztító intézete Szabad-
kán, Rudics-utca Fehér
ház 104,

Krammer Antal

uri szabó üzlete Szabad-
kán, főtér.

Kohn Mór

sőrraktára Szabadkán,
Damjanich-utca.

Krausz Miksa

bor, sör és szesz nagy-
kereskedő Szabadkán,
Petőfi-utca.

Karsai Bertalan

első magyar asphalt ipar-
t képviselője Szabad-
kán, Petőfi-utca

Kladek Lukács

építészeti vállalkozó, Sza-
badkán, Bercsényi és
Katona utca sarok.

Tanonenak

relvétetik 2 polgárit vagy
gymnasiumot végzett fiú
egy előkelő szakmához.
Cim a kiadóban. 109.

Cukrász

házakhoz, esküvők, el-
jegyzések és ünnepélyek-
re ajánkozik. Cim a ki-
adóban. 108.

Kamerer Mihály

bank és váltó üzlete
Szabadkán, Kossuth-utca

Lux Pál

temetkezési vállata Sza-
badkán, Deák-utca sarok.

Morvay Novák G.

cementáru gyára és cse-
répkályha raktára Sza-
badkán, vasutal szemben.

Versendi Gyula

„Othon“ kávéháza

Witmann Károly

„Nemzeti“ kávéháza és
étterme Kossuth-utca.

„Pest szálloda“

kávéház és étterem főtér
színház épület

Joó Ferenc

étterme főtér, Nemzeti
casinó épület.

Ohrman Kálmán

vaskereskedése főtér Rá-
dics ház

Illés Antal

gyógyszertára a „Vörös
kereszt“ postával
szemben.

Rottmann Imre

vasbutor gyára Sza-
badkán.

Barth Henrik

férfi és női szabó Sza-
badkán, Eötvös-utca.

Engler Ignác

vászon, posztó és divat
kelme áruháza Szabad-
kán, főtér

Schlesinger Ferenc

huscarnoka Szabadkán,
Vass Ádámmal szemben.

Hermann Frigyes

cukrászdája Szabadkán,
Kossuth-utca

Kuthy György

huscarnoka Szabadkán.
Deák utca kis kápolna
mellett.

Spitzer Ignátz

vendéglője Batthyányi
utca.

Sugar Béla

uri divatruháza főtér
Rádics ház.

Schamburg Gyula és társa

uri szabó Szabadkán,
Teleki-tér.

Sztantics József

fakereskedése Szabadkán
Wesselényi-ut.

Turbók József és társa

egyenruha és uri szabó
üzlete Szabadkán Kossuth
utca.

Tóth József

Polgári szálloda és étte-
rem vasutal szemben.

Pudler Berta

női kalap üzlete Szabad-
kán, Rudics-utca